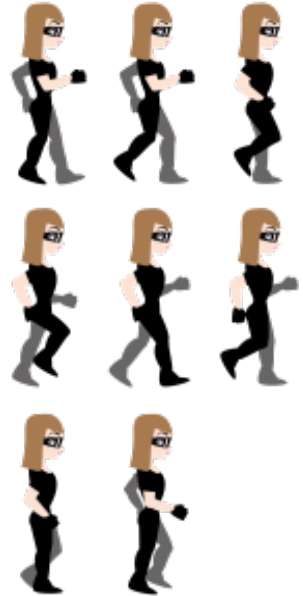

👤 These boots are made for walking

kävelemisen (kuvaamisen) vaikeudesta

äütoro Juha Metsäkallas · publikigita 2020-06-21

En ollut uskoa silmiäni, kun ensimmäisen kerran jollain esperantofoorumilla törmäsin keskusteluun kävelemisestä. Tai ei siis kävelemiseen sinänsä vaan sen sanoin kuvaamisen vaikeuteen. Mikä tässä nyt voi olla niin vaikeaa? Sehän on... ööh, *iri*?

Kun tätä kaivelin, kävi ilmi, että esperantoksi(kin) on monenlaista kävelemistä...

- **iri** : mennä, joka usein tarkoittaa kävelemistä
- **piediri** : kulkea kävellen, jalan
 - korostaa, että meneminen tapahtuu nimenomaan jalan
 - vastakohta on usein *veturi*, kulkea, matkustaa jollain ajoneuvolla; *veturigi* ajaa ajoneuvolla tai *bicikli* ajaa polkupyörällä
 - yleensä kävelemisellä on suunta, päämäärä
- **promeni** : olla/käydä kävelyllä, spatseerata
 - kävelemisen tarkoitus on raittiin ilman saaminen tms.
 - usein käveliminen on jossakin, ei johonkin
- **ekskursi** : retkeillä
 - PIV määrittelee vartalon substantiiviseksi, joka tarkoittaa jalan tehtävää huvittelu- tai tutkimusretkeä ("longa plezura aŭ esplora promenado")
 - useimmat kuitenkin mieltävät substantiivin tarkoittavan pitkän matkan aikana tapahtuvaa poikkeamista jollekin nähtävyydelle, esim. UK:n aikana tapahtuva päiväretki jonnekin; onhan sanan alkuperä latinassa *ex curso* (tai jotain sinnepäin), poiketa kurssilta, reitiltä¹
 - alkuperäisen PIV:n määritelmän mukaisesti jotkut ymmärtävät, että retkeily tapahtuu ilman muuta jalan, ts. *ekskursi piede* sisältäisi tarpeetonta toistoa
 - toisten mielestä taas kulkutapa täytyy ilmoittaa, ts. *ekskursi piede* on välttämätön

ilmaisu

- **paŝi** : astua, askeltaa
 - lyhyt, muutamalla askeleella tehtävä matka
- **marŝi** : marssia, kävellä
 - sotilaiden, urheilijoiden ym. marssi, joille on tosin muitakin ilmaisuja, esim. *defili* : marssia muodostelmassa, *paradi* : marssia (paraatissa)
 - vaikka on muitakin *filiin* päättyviä sanoja, ei *fili* kuitenkaan ole kantasana
 - *desfili* : (sot.) ryhmittä puolustukseen
 - *enfili* : (sot.) ryhmittä hyökkäykseen
 - kävellä pitkän puoleinen matka jotakin päämäärää kohden
 - Zamenhof käytti tätä niin usein tässä pitkäpuoleisen matkan merkityksessä, ettei kyse voi olla siitä, että hän olisi sekoittanut sen sotilasmarsseihin
 - *marŝin* vastakohta on usein *kuri*. juosta
- **pasumi** : vaellella, vetelehtiä
 - päämäärätöntä, hidasta liikkumista
- **migri** : vaeltaa, muuttaa
 - toisten mukaan tämä on päämäärätöntä kulkemista eli *pasumin* synonyymi
 - toisten mukaan tämä on oikeastaan *promenin* vastakohta eli määrätietoista kulkemista jalan jonnekin
- **piedmigri** : vaeltaa jalkaisin, eräretkeillä
 - joidenkin käyttämä yhdistelmä, jolla yritetään selventää tilannetta
 - korostaa jalkaisin kulkemista luonnossa
- **padiri** : kulkea polkua pitkin
 - korostaa, ettei kuljeta asfalttia, kivetystä ym. pitkin
- **vagi** : vaeltaa, kuljeskella
 - mennä paikasta toiseen päämäärättä
 - korostaa päämäärän puuttumista

Ja lopuksi tietysti otsikossa "lupaamani" ☐

1. Huom! Esperantossa kantasana on *ekskurs*/ eli *eks*- ei ole etuliite.

La origina artikolo estas publikigita 2020-06-21 en la retejo **Finna babilejo** kun rubriko "[These boots are made for walking](#)". Ĉi tiu PDF-versio estas aŭtomate kreita 2021-11-25. Vidu ankaŭ la aliajn afiŝojn de tipo [artikoloj](#), [finnalingvaj](#).